

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Urtos/3/2022
Identifikačné číslo spisu:	1019201301
Dátum vydania rozhodnutia:	24.05.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1019201301.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti odsúdenému X. S. v konaní o osvedčení sa v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody na neverejnom zasadnutí konanom 24. mája 2022 v Bratislave o sťažnosti odsúdeného X. S. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 8. marca 2022, sp. zn. 3Ntc/20/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného X. S. zamietá.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež „krajský súd“) uznesením z 8. marca 2022, sp. zn. 3Ntc/20/2019, podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o uznávaní a výkone rozhodnutí“), § 416, § 417 ods. 1 Trestného poriadku, § 68 ods. 2 Trestného zákona vyslovil, že odsúdený X. S. sa v skúšobnej dobe uloženej mu uznesením Krajského súdu v Bratislave z 19. novembra 2019, sp. zn. 3Ntc/20/2019, pri podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody vo výmeru 32 (tridsaťdva) mesiacov, uznaného a vykonávaného rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 12. decembra 2018, sp. zn. 3Ntc/11/2018, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. februára 2019, sp. zn. 5Urto/1/2019, neosvedčil a zvyšok trestu odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov a 18 dní vykoná.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že bolo jednoznačne preukázané, že odsúdený, i keď po podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody sa nedopustil žiadnej trestnej činnosti, usporiadal si život, ukončil vysokoškolské štúdium, je riadne zamestnaný, momentálne je doktorandom, má maloletú (15 mesačnú) dcéru, a i keď s ňou ani matkou dieťaťa nežije v spoločnej domácnosti, riadne sa o výživu dieťaťa stará, ktoré skutočnosti možno jasne vyhodnotiť v prospech odsúdeného. Z Centrálnnej evidencie správnych deliktov a priestupkov je zistiteľné, že počas plynutia skúšobnej doby sa dopustil 11 priestupkov na úseku cestnej dopravy, ktorá skutočnosť nesvedčí v jeho prospech. Ďalej podľa krajského súdu je jasne a zreteľne preukázané, že odsúdený sa počas plynutia skúšobnej doby

predchádzajúceho odsúdenia dopustil priestupkov na úseku dopravy a za tieto porušenia mu boli opakovane uložené blokové pokuty - a to aj po upozornení zo strany probačného a mediačného úradníka. Krajský súd u odsúdeného konštatoval, že nedisponuje nevyhnutne potrebou mierou zodpovednosti a nemá vytvorené dostatočné zábrany, vďaka ktorým by sa dokázal vyvarovať ďalšieho porušenia zákona a úspešne tak odvrátil hrozbu výkonu zvyšku trestu odňatia slobody. Odsúdený tak nevyužil možnosť, ktorá mu bola daná práve podmieneným prepustením a v skúšobnej dobe nevedol riadny život, čím nesplnil podmienky na vyslovenie výroku, že sa osvedčil.

Proti uzneseniu krajského súdu podal odsúdený X. S. bezprostredne po jeho vyhlásení na verejnom zasadnutí sťažnosť (č. l. 207), ktorú následne písomným podaním doručeným krajskému súdu 25. apríla 2022 (č. l. 216-219) odôvodnil. V odôvodnení - po stručnom zrekapitulovaní konania a rozhodnutí počas neho vydaných poukázal na § 68 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a uviedol, že krajský súd preverujúc počas plynutia skúšobnej doby podmieneného prepustenia, či viedol riadny život, z Centrálnej evidencie správnych deliktov a priestupkov zistil, že sa počas plynutia skúšobnej doby do rozhodnutia krajského súdu, dopustil 11 priestupkov na úseku dopravy a preto vo veci nariadil verejné zasadnutie. Poukázal na to, že pred vykonaním verejného zasadnutia zaslal súdu ohľadne svojej osoby listinné dôkazy a to: osvedčenie o kvalifikácii vodiča nákladnej dopravy, pracovný posudok vypracovaný na odsúdeného, pracovnú zmluvu, potvrdenie o štúdiu, diplom z fakulty práva, posudok školiteľky dizertačnej práce s hodnotením doktoranda, potvrdenie o preberaní rodičovského príspevku, rodný list jeho dieťaťa a fotokópiu úhrad matke dieťaťa. Pracoval v rodinnej firme ako vodič nákladného auta, ale v súčasnosti už pracuje na inej pozícii a priestupky boli viazané k jeho predchádzajúcej pracovnej činnosti. Je mu doslova veľmi ľúto, že sa dopustil priestupkov v cestnej doprave. Po prepustení z výkonu trestu sa stal otcom dcéry, ktorá má 15 mesiacov, a i keď s dcérou a jej matkou nežije v spoločnej domácnosti, na dcéru riadne finančne prispieva. Tiež predložil doklad o ukončení vysokoškolského vzdelávania a o zložení rigorózneho skúšky a doklad, že je doktorand. Ďalej priznal, že v skúšobnej dobe porušil pravidlá cestnej premávky a to do konca opakovaným spôsobom. Aj napriek tomu, že priestupok je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v zákone, uviedol, že správny orgán v jeho prípadoch prejednal priestupky v blokovom konaní. Svoje pochybenie vždy uznal a nikdy nebolo potrebné, aby správny orgán vydal rozkaz o uložení sankcie za priestupok a nebolo potrebné jeho delikty riešiť v skrátanom konaní. V jeho prípadoch boli podľa odsúdeného splnené podmienky pre prejednanie porušení v cestnej premávke v blokovom konaní, pretože ani v jednom prípade nešlo o porušenie, ktoré by sa malo prejednať podľa osobitného zákona. To, že jeho porušenie zákona v cestnej premávke bolo vždy ukončené v blokovom konaní a nebol mu uložený zákaz činnosti dokazuje, že nešlo o mimoriadne závažné priestupky, v opačnom prípade by mu bol uložený trest zákazu činnosti. Odsúdený nechcel spochybňovať ani neprimerane zľahčovať jeho porušenie zákona, ale aj napriek tomu tvrdil, že v svojom závere nemal krajský súd vychádzať len z porušení cestnej premávky opakovaným spôsobom, ale vo svojich záveroch mal podľa neho v prvom rade vychádzať, že je zamestnaný, že výsledky tejto práce významnou mierou slúžia na financovanie života a výchovy jeho maloletej dcéry, že ukončil štúdium a že jeho súčasný spôsob života dáva spoločnosti dostatočné záruky, že si dostatočne uvedomil, že pre jeho život a budúcnosť jeho rodiny a dcéry je nevyhnutné, aby sa v budúcnosti žiadneho protiprávneho konania nedopúšťal. Poznamenal, že samotný krajský súd zistil, že zo záverov správ možno konštatovať, že probačný dohľad plní svoj účel. Odsúdený uviedol, že je presvedčený a dostatočne si uvedomuje, že v budúcnosti sa vyhne akémukoľvek porušeniu zákonov.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolaciemu súdu odsúdený navrhol, aby tejto sťažnosti vyhovel, napadnuté uznesenie zrušil a vyslovil, že sa v skúšobnej dobe osvedčil.

Prokurátor sa k podanej sťažnosti nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako nadriadený súd preskúmal na podklade sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba včas, podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému podal odsúdený sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku a zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Najvyšší súd nezistil žiadne pochybenia alebo nedostatky takého charakteru, ktoré by odôvodňovali iné závery ako tie, ktoré v napadnutom uznesení správne odôvodnil Krajský súd v Bratislave.

Podľa § 18 ods. 1 zákona o uznávaní a výkone rozhodnutí súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmienenečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 12. decembra 2018, sp. zn. 3Ntc/11/2018, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. februára 2019, sp. zn. 5Urto/1/2019, bolo rozhodnuté podľa § 17 ods. 1 zákona o uznávaní a výkone rozhodnutí tak, že rozsudok Krajského súdu Eisenstadt, Rakúska republika, z 27. apríla 2018, sp. zn. 15 Hv 10/18w, právoplatný 27. apríla 2018, v časti, ktorou bol občan Slovenskej republiky, odsúdený X. S. uznaný za vinného v prípade bodu A) zo zločinu obchodovania s omamnými látkami podľa § 28a ods. 1 piaty prípad a ods. 4 číslo 3 rakúskeho Zákona o omamných látkach; v prípade bodu B) zo zločinu obchodovania s omamnými látkami podľa § 12 tretí prípad rakúskeho Trestného zákonníka a podľa § 28a ods. 1 druhý a tretí prípad a ods. 4 číslo 3 rakúskeho Zákona o omamných látkach, na skutkovom základe opísanom v rozsudku a odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 32 (tridsaťdva) mesiacov, sa uznáva a vykoná na území Slovenskej republiky. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 19. novembra 2019, sp. zn. 3Ntc/20/2019, na podklade žiadosti odsúdeného, rozhodol o podmienenečnom prepustení odsúdeného X. S. z výkonu trestu odňatia slobody s tým, že skúšobná doba podmienenečného prepustenia začala odsúdenému plynúť momentom jeho faktického prepustenia na slobodu (19. novembra 2019) a plynie do 20. novembra 2022.

Podľa § 68 ods. 2 Trestného zákona ak podmienenečne prepustený viedol v skúšobnej dobe riadny život a plnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že zvyšok trestu vykoná. Ak sa odsúdený nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, súd rozhodne tak, aby výkony trestov odňatia slobody nasledovali plynule za sebou.

V priebehu skúšobnej doby prichádza do úvahy len rozhodnutie o neosvedčení sa podmienenečne prepusteného, a to z dôvodu, že podmienenečne prepustený v stanovenej skúšobnej dobe nevyhovel uloženým podmienkam, teda nevedol riadny život, alebo nesplnil uložené obmedzenia a povinnosti. Nesplnenie jednej z týchto podmienok je dôvodom na to, aby súd vyslovil, že sa podmienenečne prepustený neosvedčil a zároveň nariadil výkon zvyšku trestu odňatia slobody. Pre rozhodnutie o neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe a nariadení nepodmienenečného trestu odňatia slobody stačí porušenie ktorejkoľvek z týchto podmienok, ku ktorému v priebehu skúšobnej doby preukázateľne dôjde. Takéto porušenie pritom musí byť podstatné. Nepostačia napr. len drobné morálne poklesky v správaní sa odsúdeného v rámci povinnosti viesť riadny život, či menej významné porušenie niektorej povinnosti, pokiaľ k nemu nedochádza opakovane (sústavne). Či ide o podstatné porušenie treba vždy posudzovať v kontexte konkrétneho prípadu a skúmať závažnosť takéhoto protiprávneho konania a jeho okolností (materiálna stránka priestupku).

V tejto súvislosti možno poukázať na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, z ktorej vyplýva, že pri rozhodovaní všeobecného súdu o tom, či sa podmienenečne odsúdený osvedčil, môže súd vychádzať iba z okolností, ktoré nastali počas skúšobnej doby. Dôvodom na rozhodnutie, že trest, ktorého výkon bol podmienenečne odložený, sa vykoná, je nielen skutočnosť, že podmienenečne odsúdený spáchal v skúšobnej dobe ďalší trestný čin, ale aj skutočnosť, že inak nežil riadnym životom alebo nevyhovel uloženým podmienkam. Riadny život nemožno stotožňovať len s bezúhonnosťou. Ďalej Ústavný súd Slovenskej republiky dodáva, že vedením riadneho života v skúšobnej dobe treba rozumieť najmä dodržiavanie právnych noriem, plnenie pracovných, rodinných a ďalších občianskych povinností. Znakom riadneho života je i beztrestnosť. Právny názor súdu týkajúci sa vedenia riadneho života tak spadá do rozhodovacej činnosti súdu, ktorá v prípade odlišného názoru nemôže byť považovaná za

porušenie práv sťažovateľa (primerane pozri uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 15. októbra 2019, sp. zn. I. ÚS 407/2019, zverejnené v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 53/2019).

Kľúčovou otázkou, na ktorú bolo potrebné nájsť v sťažnostnom konaní odpoveď je otázka, či odsúdený viedol v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia riadny život. Z predloženého spisového materiálu je nesporné, že v neprospech odsúdeného v tejto súvislosti svedčí v podstate jediný no obsahovo nepochybne významný fakt a síce výpis z Centrálnnej evidencie správnych deliktov a priestupkov. Z označeného registra, ako už krajský súd poznamenal, je zrejmé, že odsúdený v skúšobnej dobe spáchal jedenásť priestupkov, všetko na úseku cestnej dopravy, pričom sa dopustil aj priestupkov závažnejšieho charakteru [najmä za nedodržanie maximálne povolenej rýchlosti (šesťkrát), nerešpektovanie pokynov dopravnej značky alebo dopravného zariadenia, jazda bez úhrady mýta, a bez dokladov] a v nadväznosti aj na oboznámenú priebežnú správu z priebehu výkonu probácie z 10. januára 2022 (č. l. 138-143), kde bol odsúdený [dôrazne opakovan] štyrikrát upozornený probačným a mediačným úradníkom na predchádzanie páchania priestupkov. Napriek tomu a v nadväznosti na to aj po týchto upozorneniach spáchal ďalšie priestupky na úseku cestnej dopravy. Ide pritom o obdobie od 16. mája 2020 do 3. decembra 2021, pričom niekedy aj viackrát v priebehu mesiaca.

Vo vzťahu k posudzovaniu riadneho života v skúšobnej dobe je potrebné uviesť, že súdu pri skúmaní správania sa odsúdeného počas skúšobnej doby nebráni prihliadnuť na skutočnosť spáchania priestupku a hodnotiť ju pri posudzovaní jeho osoby z hľadiska vedenia riadneho života. Možnosť a nutnosť prihliadať na spáchanie priestupku je samozrejme limitovaná a časovo ohraničená určenou skúšobnou dobou. Súd je oprávnený a povinný preskúmať správanie sa odsúdeného počas celej skúšobnej doby. Preto súd môže a musí pri rozhodovaní hodnotiť a prihliadnuť na všetky právne relevantné skutočnosti majúce význam pre rozhodnutie, ktoré vznikli v čase od začatia plynutia skúšobnej doby až do jej skončenia (alebo do rozhodovania o osvedčení sa odsúdeného) (primerane uznesenie Krajského súdu v Žiline 1 Tos 4/2010, ZSP 62/2010).

Podmieneným prepustením sa dáva možnosť odsúdenému, aby preukázal, že nepodmienený výkon trestu odňatia slobody nie je potrebný a účel trestu možno dosiahnuť aj trestom na slobode, s uložením primeranej skúšobnej doby. Pokiaľ má podmienne prepustený viesť v skúšobnej dobe riadny život, znamená to, že rešpektuje právny poriadok a neporušuje právne normy. Ak však tieto závažným spôsobom poruší, svedčí to o tom, že podmienne prepustenie nesplnilo svoj cieľ a je potrebné, aby odsúdený vykonal aj zvyšok trestu odňatia slobody. Za daného stavu je nutné konštatovať, že prvostupňový súd rozhodol v súlade so stavom veci a zákonom, nakoľko odsúdený sa dopúšťal opakovaného (nie zanedbateľného) porušovania právnych noriem na úseku cestnej dopravy. Tento fakt nie je možné ospravedlniť, či bagatelizovať tým, že odsúdený pracoval. Je vysoko pozitívne, že odsúdený si po podmienenom prepustení dokončil vysokoškolské vzdelanie, že sa stará o svoje dieťa a možno mu pripísať aj ďalšie pozitíva. Avšak súd je povinný hodnotiť všetky stránky a oblasti života odsúdeného a ten spoločnosti nepreukázal také rešpektovanie právneho poriadku a právnych noriem, že možno dospieť k záveru, že účel trestu sa dosiahol trestom na slobode.

Z uvedených dôvodov bola sťažnosť odsúdeného X. S.K. zamietnutá ako nedôvodná postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.